

Przypominam definicję ciągłości i ciągłości jednostajnej.

Funkcja $f: P \rightarrow \mathbb{R}$ jest ciągła w punkcie $p \in P$ wtedy i tylko wtedy, gdy

$$\forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0 \forall x \in P |x - p| < \delta \Rightarrow |f(x) - f(p)| < \varepsilon,$$

więc jest ciągła w zbiorze P wtedy i tylko wtedy, gdy

$$(c) \quad \forall p \in P \forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0 \forall x \in P |x - p| < \delta \Rightarrow |f(x) - f(p)| < \varepsilon.$$

Funkcja $f: P \rightarrow \mathbb{R}$ jest jednostajnie ciągła w zbiorze P wtedy i tylko wtedy, gdy

$$(jc) \quad \forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0 \forall p \in P \forall x \in P |x - p| < \delta \Rightarrow |f(x) - f(p)| < \varepsilon.$$

Różnica formalna między obydwoma definicjami polega różnicy kolejności występowania kwantyfikatorów. Gdy mówimy o ciągłości w zbiorze P , to liczba $\delta > 0$ dobierana do liczby ε może zależeć również od punktu p , w którym ciągłość jest badana, a gdy mowa jest o ciągłości jednostajnej, to zależy tylko od liczby ε .

Przykład 8.1 Niech $f(x) = x^3$ dla $x \in [0, \infty)$ i niech $p \in [0, \infty)$. Udowodnię, że f jest ciągła w p . Załóżmy, że $|x - p| < \delta < 1$. Wtedy

$|x^3 - p^3| = |x - p||x^2 + xp + p^2| \leq |x - p|(|x|^2 + |x| \cdot |p| + |p|^2) < |x - p| \cdot 3(|p| + 1)^2$, więc przyjmując, że $\delta < \frac{\varepsilon}{3(|p|^2 + 1)}$ otrzymujemy $|x^3 - p^3| \leq 3(|p|^2 + 1)|x - p| < 3(|p|^2 + 1)\delta < \varepsilon$, co kończy dowód ciągłości w dowolnie wybranym punkcie p . Funkcja f nie jest jednostajnie ciągła na $[0, \infty)$. Załóżmy, że jest jednostajnie ciągła i niech $\delta \in (0, 1)$ oznacza liczbę dobraną do liczby $\varepsilon = \frac{3}{2}$. Wtedy dla $x = \frac{1}{\delta} + \frac{\delta}{2}$ i liczby $p = \frac{1}{\delta}$ otrzymujemy $\frac{3}{2} = \varepsilon > (\frac{1}{\delta} + \frac{\delta}{2})^3 - (\frac{1}{\delta})^3 = \frac{3}{2\delta} + \frac{3\delta}{4} + \frac{\delta^3}{8} > \frac{3}{2}$, co oczywiście jest nieprawdą.

W rozumowaniu nie korzystaliśmy z tego, że $p > 0$, mogliśmy zapomnieć o większości wartości bezwzględnych.

Jednocześnie prawie udowodniliśmy wprost jednostajną ciągłość funkcji f na dowolnym przedziale ograniczonym, niekoniecznie domkniętym. Jeśli końcami przedziału są liczby $a, b \in \mathbb{R}$, możemy przyjąć, że $\delta < \frac{\varepsilon}{3(1 + \max(|a|^2, |b|^2))}$. Wtedy

$$|x^3 - p^3| \leq |x - p|(|x|^2 + |x| \cdot |p| + |p|^2) \leq |x - p| \cdot 3(1 + \max(|a|^2, |b|^2)^2),$$

bo $|x|, |p| \leq \max(|a|, |b|)$, a stąd jednostajna ciągłość wynika natychmiast. \square

Przykład 8.2 Funkcja e^x nie jest jednostajnie ciągła na półprostej $(7, \infty)$. Załóżmy, że jest jednostajnie ciągła oraz że udało nam się dobrać liczbę $\delta > 0$ do liczby $\varepsilon = 1$. Mamy więc $1 > e^{x+\delta/2} - e^x = e^x(e^{\delta/2} - 1)$. To jednak nie jest możliwe, bo $e^{\delta/2} - 1 > 0$, zatem $\lim_{x \rightarrow \infty} e^x(e^{\delta/2} - 1) = \infty$.

Funkcja e^x jest jednostajnie ciągła na półprostej $(-\infty, 7)$. Załóżmy, że $x < y < 7$ Wtedy $0 < e^y - e^x = e^y(1 - \frac{1}{e^{y-x}}) \leq e^y(1 - \frac{1}{1+y-x}) = e^7 \frac{y-x}{1+y-x} < e^7(y-x)$, więc wystarczy, aby $\delta < \varepsilon \cdot e^{-7}$. Zakończyliśmy dowód. Oczywiście w żadnym z tych dwóch dowodów liczbą 7 nie była istotna. Można zastąpić ją dowolną liczbą $c \in \mathbb{R}$. \square

100. Udowodnić, że funkcja \sqrt{x} jest jednostajnie ciągła na półprostej $[0, \infty)$.
101. Udowodnić, że funkcja \ln nie jest jednostajnie ciągła na przedziale $(0, 1)$ i jest jednostajnie ciągła na półprostej $[1, \infty)$.
102. Udowodnić, że funkcja tg nie jest jednostajnie ciągła na przedziale $(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2})$ natomiast jest jednostajnie ciągła $(-\frac{\pi}{3}, \frac{\pi}{3})$.
103. Udowodnić, że jedna z funkcji $\sin(\sqrt{x})$, $\sin(x^2)$ jest jednostajnie ciągła na półprostej $[0, \infty)$, a druga nie.
104. Rozstrzygnąć, czy istnieje jednostajnie ciągła funkcja przekształcająca półprostą $[0, \infty)$ na prostą $(-\infty, \infty)$.